

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน โดยทำการศึกษาจากรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ประจำปี 2547 -2549 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไป จำนวน 2 บริษัทและบริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) จำนวน 2 บริษัทและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling: SRS) ในการเลือกตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไป จำนวน 2 บริษัท ได้แก่

1. บริษัท ชีโน-ไทย รีซอร์สเซส ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน)

และบริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) จำนวน 2 บริษัท ได้แก่

1. บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมีเคิล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)

ส่วนเทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ที่ผู้ศึกษาใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรในครั้งนี้ (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549) มีดังต่อไปนี้

1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย
2. ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไร (Evaluation of Accounting Policy affect to Quality of Earning)
3. การประเมินฝ่ายบริหาร (Management Appraisal)
4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
5. การใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด
6. วัดความแปรปรวนและความเสี่ยง (Standard Deviation and Risk

Measurement)

สรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไป จำนวน 2 บริษัท ได้แก่

สรุปผลการศึกษาของบริษัท ซีโน-ไทย รีซอร์เซส ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท ซีโน-ไทย รีซอร์เซส ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หรือ STRD เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศไทย อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค โดยมีธุรกิจหลัก คือ เหมืองแร่ดีบุกในทะเล ธุรกิจเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง ธุรกิจค้ำน้ำมันและธุรกิจน้ำมันหล่อลื่น อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเลิกและหยุดดำเนินธุรกิจบางประเภทและการอนุมัติยกเลิกการดำเนินงานผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น ทำให้บริษัทมีธุรกิจค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นธุรกิจหลักในปัจจุบัน โดย บมจ.ซีโน-ไทย รีซอร์เซส ดีเวลลอปเม้นท์ นั้นเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ ตามประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2540

จากการศึกษาคุณภาพกำไรของ บริษัท ซีโน-ไทย รีซอร์เซส ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หรือ STRD ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.ซีโน-ไทย รีซอร์เซส ดีเวลลอปเม้นท์

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย	- รายงานของผู้สอบบัญชี	- ออกรายงานล่าช้า ในปี 2548 - เปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2549
	- งบการเงิน	- การเพิ่มขึ้นของบัญชีลูกหนี้การค้าที่แตกต่างอดีตอย่างเห็นได้ชัด - การเพิ่มขึ้นของบัญชีเจ้าหนี้การค้าที่แตกต่างอดีตอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.1 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.ซีโน-ไทย รีซอร์สเซส ดีเวลลอปเม้นท์

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย	- หมายเหตุประกอบงบการเงิน	- การพึ่งพิงอยู่กับลูกหนี้การค้าเพียงรายเดียวหรือสองราย
2. ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไร	- งบการเงิน	- ค่าต่าง ๆ ที่ประมาณขึ้นต่างไปจากค่าที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญ - กำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย
3. การประเมินฝ่ายบริหาร	- รายงานของผู้สอบบัญชี	- ไม่ได้ใช้สำนักงานบัญชีในกลุ่ม Big four
	- หมายเหตุประกอบงบการเงิน	- การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง - การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life)

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กิจการมีสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรจากทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจากการใช้เทคนิคการค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไรและการประเมินฝ่ายบริหาร โดยผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรที่สำคัญ คือ การออกรายงานล่าช้า ในปี 2548 การเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2549 ค่าต่าง ๆ ที่ประมาณขึ้นต่างไปจากค่าที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญและกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย แต่จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดความแปรปรวนและความเสี่ยงที่มาจาก การวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน พบว่า กิจการมีอัตราส่วนที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ทำให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่มีคุณภาพ

สรุปผลการศึกษาของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน)

บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือ TPI ได้จัดทะเบียนเปลี่ยนชื่อกิจการใหม่เป็น บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) หรือ IRPC เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2549 อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค โดยดำเนินธุรกิจหลักเกี่ยวกับการเป็นผู้ผลิตในผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ซึ่งผลิตภัณฑ์หลักได้แก่ เม็ดพลาสติก น้ำมันใส น้ำมันหล่อลื่น และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีอื่น ๆ

ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของ บมจ.อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2543 และได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผนเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2546 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2547 และวันที่ 2 พฤศจิกายน 2548 ตามลำดับนั้น ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของบริษัทตามพระราชบัญญัติล้มละลายพุทธศักราช 2483 ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2549 แล้ว ดังนั้นอำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้กลับเป็นของผู้บริหารของลูกหนี้และผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมีสิทธิตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ตามประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2549

จากการศึกษาคุณภาพกำไรของ บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือ TPI / IRPC ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย	- งบการเงิน	- มียอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ
2. ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไร	- งบการเงิน	- กำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย
3. การประเมินฝ่ายบริหาร	- หมายเหตุประกอบงบการเงิน	- การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง - การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กิจการมีสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจากการใช้เทคนิคการค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไรและการประเมินฝ่ายบริหาร โดยสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบที่สำคัญ คือ การมียอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ และกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย ที่เป็นผลมาจากการที่กิจการไม่ได้อยู่ในกลุ่มฟื้นฟูการดำเนินงานอีกต่อไปแล้ว ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ทำให้ต้องมีการระดมทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร แต่กิจการก็มีอัตราส่วนที่ดีจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและอัตราส่วนจากกระแสเงินสดที่มาจากกำไรจากการวิเคราะห์จากงบการเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ทำให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่มีคุณภาพ

บริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) จำนวน 2 บริษัท ได้แก่

สรุปผลการศึกษาของบริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)

บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) หรือ TWC อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร ดำเนินธุรกิจหลักในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2549 กิจการได้รับจดหมายจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแจ้งว่า จากการที่หลักทรัพย์ของกิจการได้เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2544 และจนถึงปัจจุบันกิจการยังไม่สามารถดำเนินการให้พ้นเหตุเพิกถอนได้ ตลาดหลักทรัพย์ฯจึงจะถอนชื่อหลักทรัพย์ของกิจการออกจากกระดานซื้อขายและย้ายหลักทรัพย์ไปยังกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด (Non-Performing Group) ตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม 2549 เป็นต้นไป ดังนั้นชื่อหลักทรัพย์ของกิจการจะไม่ปรากฏบนกระดานซื้อขายอีกต่อไป

จากการศึกษาคุณภาพกำไรของ บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน) หรือ TWC ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.ไทยวา

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย	- รายงานของผู้สอบบัญชี	- มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่อง ในปี 2547 - 2549 - รายงานของผู้สอบบัญชีที่ยาวมาก โดยเฉพาะในปี 2549
	- งบการเงิน	- ยอดดุลของบัญชีเงินสดและบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดต่ำมาก ณ วันสิ้นปี - บัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับมียอดสูงขึ้น ในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อน ๆ
2. การประเมินฝ่ายบริหาร	- หมายเหตุประกอบงบการเงิน	- การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง - การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life)
3. การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด	- งบการเงิน	- มีอัตราส่วนที่ไม่สม่ำเสมอบางปีบวกบางปีลบและมีการใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ
4. การวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง	- งบการเงิน	- ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าที่สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กิจการมีสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรจากทั้ง รายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจากการใช้เทคนิคการค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินฝ่ายบริหาร การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง โดยสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบที่สำคัญ คือ การมียอดดุลของบัญชีเงินสดและบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดต่ำมาก ณ วันสิ้นปีและบัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับมียอดสูงขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อน ๆ

อีกทั้งจากการวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยงที่มาจาก การวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน พบว่า กิจกรรมมีอัตราส่วนที่ไม่สม่ำเสมอและใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่มีผลกระทบต่อทางด้านลบที่ค้นพบมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ทำให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

สรุปผลการศึกษาของบริษัท แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมิคัล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)

บริษัท แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมิคัล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) หรือ APC อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง โดยดำเนินธุรกิจหลัก คือ ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สีทาอาคาร สีอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสี โดย APC นั้นเข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนหลักทรัพย์ ตามประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2542 ปัจจุบัน APC ยังไม่สามารถแก้ไขให้เป็นไปตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงทำให้ชื่อหลักทรัพย์ของกิจการจะไม่ปรากฏบนกระดานซื้อขายอีกต่อไป

จากการศึกษาคุณภาพกำไรของ บริษัท แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมิคัล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) หรือ APC ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมิคัล (ไทยแลนด์)

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบต่อทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย	- งบการเงิน	- การเพิ่มขึ้นของบัญชีลูกหนี้การค้าที่แตกต่างอดีตอย่างเห็นได้ชัด - การเพิ่มขึ้นของบัญชีเจ้าหนี้การค้าที่แตกต่างอดีตอย่างเห็นได้ชัด - การลดลงในอัตรากำไรขั้นต้น - การเพิ่มขึ้นในเงินกู้ยืม - ยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ วันสิ้นปี
2. ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไร	- งบการเงิน	- กำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย

ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ บมจ.แอ็ดวานซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมีเคิล (ไทยแลนด์)

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	วิเคราะห์จาก	ผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไร
3. การประเมินฝ่ายบริหาร	- รายงานของผู้สอบบัญชี	- ไม่ได้ใช้สำนักงานสอบบัญชีในกลุ่ม Big four
	- หมายเหตุประกอบงบการเงิน	- การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง - การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life)
4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	- งบการเงิน	- มีขาดทุนสุทธิทุกปีและขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน
5. การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด	- งบการเงิน	- ขาดกระแสเงินสดต่อการดำเนินงานและใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ
6. การวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง	- งบการเงิน	- มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าที่สูงและสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนมีค่าน้อยกว่า 0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กิจการมีสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรทั้งจากรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินจากการใช้ทั้ง 6 เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร โดยสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบที่สำคัญ คือ การลดลงในอัตรากำไรขั้นต้น การเพิ่มขึ้นในเงินกู้ยืมยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ณ วันสิ้นปีและกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย อีกทั้งจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยงที่มาจากจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน พบว่า กิจการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานและใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ทำให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

อภิปรายผล

1. กำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไปเป็นกำไรที่มีคุณภาพ เนื่องจากสิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการในกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าจะมีสิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรที่สำคัญ ที่พบจากการใช้เทคนิคการค้นหาสัญญาณเตือนภัย ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรและการประเมินฝ่ายบริหาร ได้แก่ การออกรายงานล่าช้า ในปี 2548 การเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2549 การมียอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ณ วันสิ้นปีและกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย ซึ่งเกิดจากมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ทำให้ต้องมีการระดมทุนเพิ่มขึ้น แต่จากการนำข้อมูลจากงบการเงินมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง พบว่า กิจการในกลุ่มนี้มีอัตราส่วนสภาพคล่องที่ดีและยังใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2. กำไรของบริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ เนื่องจากสิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการในกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าจะมีการออกรายงานตามปกติและไม่มีการเปลี่ยนตัวผู้สอบบัญชีก็ตาม แต่สิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรที่สำคัญ ที่พบจากการใช้เทคนิคการค้นหาสัญญาณเตือนภัย ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรและการประเมินฝ่ายบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การมีเงินสดและเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดต่ำมาก ณ วันสิ้นปีบัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับมียอดสูงขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อน ๆ การลดลงในอัตรากำไรขั้นต้น ยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ณ วันสิ้นปีและกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย ซึ่งไม่สามารถหาสาเหตุได้และจากการนำข้อมูลจากงบการเงินมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสดและการวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง พบว่า กิจการในกลุ่มนี้ขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานและใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งจากรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังมีการให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการอีกด้วย

3. จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า คุณภาพกำไร น่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนว่าทำไมกิจการควรออกจากกลุ่มฟื้นฟูการดำเนินงาน ทำไมกิจการจึงควรอยู่ในกลุ่มฟื้นฟูการดำเนินงานต่อไปและทำไมกิจการจึงไม่สามารถเปิดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ได้

4. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย พบว่า รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมักจะมี การให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ โดยเฉพาะบริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด ซึ่งเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงสิ่งผิดปกติในงบการเงินของกิจการและส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ

5. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Total Managed Costs) เช่น ค่าโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เป็นต้น ยังไม่เพียงพอ โดยส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าโฆษณา ซึ่งค่าโฆษณานั้นเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับยอดขายโดยตรง ซึ่งเมื่อไม่มีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้จึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่า เมื่อมีการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของค่าโฆษณาแล้วมีผลกระทบต่อยอดขายมากหรือน้อยเพียงใด ส่วนในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษานั้น มีเพียงบริษัทเดียวที่มีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าแบบอิสระของ ไพบูลย์ รอบคอบ (2546) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งพบว่า การบันทึกบัญชีที่ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้บริหารของกิจการ โดยมีผู้ทำบัญชีเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนั้น รายการบัญชีดังกล่าวจะบันทึกอย่างไร เมื่อไรหรือเป็นจำนวนเท่าไร จึงขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้บริหารและมักไม่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ซึ่งหากมีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้ให้มากขึ้นแล้ว ผลการศึกษาเกี่ยวกับการลดลงในค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหารอาจเปลี่ยนไป

6. การให้คะแนนลงโทษในการประเมินฝ่ายบริหาร (Management Appraisal) นั้น ในหัวข้อ การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงและการตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life) ซึ่งวิธีการนี้เป็นที่นิยมปฏิบัติในประเทศไทยและวิธีการสอดคล้องกับที่กรมสรรพากรอนุญาตให้ปฏิบัติอีกด้วย ทำให้ทุกกิจการได้รับคะแนนลงโทษในหัวข้อนี้ ดังนั้น หากมีการปรับปรุงทฤษฎีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรในส่วนของการประเมินฝ่ายบริหารให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศไทย ผลจากการวิเคราะห์การประเมินฝ่ายบริหารอาจแตกต่างกันไป

7. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด เนื่องจากส่วนใหญ่กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานติดลบ ทำให้อัตราส่วนแสดงผลออกมาไม่ค่อยดี ส่งผลให้กำไรที่รายงานออกมาเป็นกำไรที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าอิสระของ ภคินี อริยะ (2547) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การตกแต่งงบการเงินที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร กรณีศึกษากลุ่มสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งพบว่า ในการ

ใช้อัตราส่วนทางการเงินและวัดค่าความแปรปรวนและความเสี่ยง กลุ่มตัวอย่างมีอัตราส่วนทางการเงินที่มีค่าอัตราส่วนแปรปรวน คือ มีค่าอัตราส่วนทางการเงินบางปีมีค่าเป็นบวกและในบางปีมีค่าเป็นลบไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากกำไรสุทธิและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานบางปีมีค่าเป็นบวกและบางปีมีค่าเป็นลบ ทำให้ยากต่อการประมาณการแนวโน้มกำไรในอนาคตของสถาบันการเงิน

8. ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร บางเทคนิคอาจแสดงผลว่ากำไรที่รายงานออกมาเป็นกำไรที่มีคุณภาพ แต่บางเทคนิคอาจแสดงผลว่ากำไรที่รายงานออกมาเป็นกำไรที่ไม่มีคุณภาพก็ได้ เช่น การใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นผลประกอบการและสภาพคล่องจากงบการเงินหรือการประเมินฝ่ายบริหารอาจจะแสดงอัตราส่วนที่ดี แต่ถ้าหากใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพคล่องของกระแสเงินสด อาจจะแสดงอัตราส่วนที่ไม่ดีก็ได้

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย ส่วนที่เกี่ยวกับการลดลงในค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Total Managed Costs) เช่น ค่าโฆษณา (หรือการลดลงเมื่อเทียบกับรายได้ค่าขาย) นั้น เนื่องจากในงบการเงินแสดงค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไว้เป็นจำนวนรวมแล้ว โดยไม่ได้มีการอธิบายว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารก่อนนั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ทั้งในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนั้น หากมีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้แล้ว ผลการศึกษาเกี่ยวกับการลดลงในค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหารอาจเปลี่ยนไป

2. การศึกษาคุณภาพกำไรในครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มฟัฟการดำเนินงาน ซึ่งบริษัทภายในกลุ่มฟัฟการดำเนินงานนี้ เป็นบริษัทที่มาจากกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน เช่น บมจ. ซิโน-ไทย รัชอร์เชส ดีเวลลอปเม้นท์และบมจ. อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลป์ไทย เป็นบริษัทที่มาจากกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ส่วน บมจ. ไทยวา เป็นบริษัทที่มาจากกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร และบมจ. แอ็คควันซ์เฟ้นท์ แอนด์ เคมิคัล (ไทยแลนด์) เป็นบริษัทที่มาจากกลุ่มอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ซึ่งบางครั้งอาจมีมาตรฐานการบัญชีและข้อบังคับที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากทำการศึกษาวิเคราะห์คุณภาพกำไรในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันอาจทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไรได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

3. การศึกษาคุณภาพกำไรในครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากทฤษฎีที่นำมาจากต่างประเทศ ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีหรือสภาพแวดล้อมทางการบัญชีของประเทศไทย เช่น เทคนิคการประเมินฝ่ายบริหาร (Management Appraisal) ในหัวข้อ การตัดค่าเสื่อมราคาโดยวิธี

เส้นตรงและการตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical Life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic Life) ซึ่งวิธีการนี้เป็นที่นิยมปฏิบัติในประเทศไทยและวิธีการสอดคล้องกับที่กรมสรรพากรอนุญาตให้ปฏิบัติอีกด้วย ทำให้ทุกกิจการได้รับคะแนนลงโทษในหัวข้อนี้ แต่ตามทฤษฎีกำหนดให้คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่า ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า การตัดค่าเสื่อมราคาอย่างสม่ำเสมอ (Consistency) ตามอายุการใช้งานจริงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่า เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะท้อนค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล สภาวิชาชีพบัญชีและกรมสรรพากรควรกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Total Managed Costs) เช่น ค่าโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เป็นต้น อย่างชัดเจนและเพียงพอ โดยยึดหลักความสม่ำเสมอ (Consistency)
2. นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี อย่างรอบคอบ เนื่องจากการวิเคราะห์คุณภาพกำไรนั้น ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลจากงบการเงิน ดังนั้น ถ้างบการเงินถูกจัดทำอย่างถูกต้องก็จะสามารถสะท้อนคุณภาพกำไรของกิจการได้อย่างแท้จริง
3. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล สภาวิชาชีพบัญชี กรมสรรพากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการปรับปรุงทฤษฎีและเทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไรให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีและสภาพแวดล้อมทางการบัญชีของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลจากงบการเงินและสะท้อนคุณภาพกำไรที่แท้จริง
4. ผู้ลงทุนหรือผู้ที่สนใจจะศึกษาเรื่องของคุณภาพกำไรควรจะใช้เทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรมากกว่า 2 เทคนิค เพื่อให้ได้ผลจากการวิเคราะห์คุณภาพกำไรที่แม่นยำและควรศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี เช่น สารจากผู้บริหาร ปัจจัยความเสี่ยง โครงการในอนาคต ข้อพิพาททางกฎหมาย รายละเอียดเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เป็นต้น เนื่องจาก การดูเฉพาะตัวเลขกำไรหรือขาดทุนไม่เพียงพอต่อการนำไปตัดสินใจลงทุนหรือดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างทางการเงิน ความพร้อมของแหล่งเงินทุน ตลอดจนโครงสร้างค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วย